

שמע ישראל!

HOOR, ISRAËL!

DOOR

J. ROTTENBERG

ELIM - Tulpstraat 14 - Rotterdam



שמע ישראל!

HOOR, ISRAËL!

DOOR

J. ROTTENBERG





HOOR, ISRAËL!



Inleiding.

Toen de Godgezalfe *Jeschua Hanozri* de steden van Juda en Galilei rondtrok, om te zoeken en te redden de verlorenen en verdwaalden, was de joodsche natie verscheurd en verbrokken, God alleen weet het, in hoeveel stukken en stukjes! Joodsche partijen en sekten kwamen als paddestoelen op en ondermijnden het volksleven tot de fundamenteen toe. Een nationale wil bestond niet meer, of voor zoover die nog bestond, werd hij terzijde geschoven door den kleinsten en onbeduidendsten partijwil. Slechts op één punt ontmoetten zij elkaar, n.l. in de verbitterde en verbeteren woede tegen *Jeschua Hanozri* en zijn verlossingswerk.

Juist als voor 2000 jaar is ook het tegenwoordige Jodendom verscheurd en verbrokken in talloze stukken en stukjes. Er is geen wonderabbij zonder een Jodendom op eigen houtje, geen demagoog zonder joodsche volgelingen, geen partij zonder joodsche leden, geen beweging zonder joodsche enthousiasten, geen afgodendienst zonder joodsche aanbidders. Slechts in één punt ontmoeten zij elkander, n.l. in de verbitterde en verbeteren woede tegen *Jeschua Hanozri* en zijn verlossingswerk

Werd de strijd gevoerd met open vizier en met hedendaagsche wapenen, dan zouden wij zwijgen en geduldig wachten, tot die beslecht was. Zeker,

wij zouden de strijders beklagen, doch tegelijk eerbiedigen. Maar aangezien de toonaangevende Joden, die toch beter konden weten, in plaats van den tegenstander te bestrijden met de kracht der overtuiging, verroeste middel-eeuwsche strijdmiddelen van valsche en beleedigende beschuldigingen te baat nemen, kunnen onze godsdienstige en aesthetische gevoelens dit niet langer verdragen en verzetten zich daartegen. In brandend medelijden met de ongelukkige, blinde, joodsche schapen, die door blinde herders geleid worden, gedenken wij de oude waarheid: „Wanneer de blinde den blinde leidt, zullen beiden in de gracht vallen”.

Zegt, wat gij wilt! Scheldt, raast, beleedigt, wij, joodsche discipelen en volgelingen van *Jeschua Hanozri* kunnen onmogelijk zwijgen. Wij gaan tot de verloren en verdwaalde schapen van ons verscheurd en verbrokkeld volk om hun de reine waarheid te openbaren. Met het heilig vuur van onze aloude, goddelijke profeten zullen wij hen waarschuwen, dat onze hedendaagsche, officieele volksleiders inderdaad onze grootste verleiders zijn. Met sprekende argumenten zullen wij hun bewijzen, dat onze hedendaagsche herders ons niet in grazige weiden voeren. Noemt ons gerust afvalligen, verkochte zielen, zielevangers! Dat kan en zal ons niet afhouden van onze hoogste en heiligste plicht om onze joodsche broeders en zusters bekend te maken met den waren „Herder Israels”, die zijn leven gegeven heeft voor de schapen....

Wij, Joden-Christenen, hebben onderzocht onze vierduizendjarige erfenis, om eens voorgoed uit te vinden, hoeveel daarvan het onze is en hoeveel er behoort tot vreemde bestanddeelen. Tot onze groote verbazing ontdekten

wij, dat het bezit, dat uit het verleden tot ons kwam onder het etiket van „Jodendom” in den grond niet meer bedraagt dan een groot stuk erts, waarin een klein goudgehalte verborgen is. Aan den anderen kant trof het ons, hoeveel wij hadden leeren haten en verfoeien in den naam Gods en des volks, dat onzen diepsten eerbied en heiligste liefde verdient. Waarom wij — het volk — dat niet weten? Heel eenvoudig, omdat onze herders en leiders onze harten vergiftigen en onze zinnen verduisteren. Wij leven niet ons eigen leven; wij worden geleefd door degenen, die ons hun geestelijken adem inblazen.

Intusschen zij hierbij opgemerkt, dat wij, joodsche discipelen en volgelingen van *Jeschua Hanozri*, geen verbeteringen wenschen. Wij zijn daarvan zoo oververzadigd, dat het ons walgt. Wij zien uit naar den nieuwen Jood, met een nieuwe levensbeschouwing. Naar den Jood, die door eigen oogen kan zien. Naar den Jood, die in staat is te onderscheiden het ware van het valsche, het goede van het booze, het licht van de duisternis. Kortom, wij zien uit naar den wedergeboren Jood, met een nieuw leven op nieuwen grondslag. Voorwaar, voorwaar zeggen wij u: tenzij Israël wederom geboren worde, het kan het Koninkrijk Gods niet ingaan!

Het wezen v. d.

Wat is eigenlijk een jodenzendeling? Waarin bestaat zijn wezen?

Jodenzendeling.

Antwoord: Een Jodenzendeling is louter stem. Wat zijn natuurlijke bekwaamheden ook wezen mogen: — hij moge het vuur bezitten van Elia, den Thisbiet, of de adelaarsvlucht van een Jesaja, den profeet, of de donderstem van den boetprediker, Johannes

den Dooper, wat hij te spreken heeft, dat zijn alleen de woorden, die hem „ingegeven” worden door Dengene, die hem machtigt, n.l. *Jeschua*, zijn Goël en Redder. De ware Jodenzending zegt: „Menschenkind, luister! Niet naar mijne woorden, maar naar die van *Jeschua*, die door mij spreekt. Zie niet mij, maar *Jeschua* in mij! Eerbiedig niet mij, maar *Jeschua*, voor wien ik de steenen wegruim en den weg tot uwe harten bereid! Ik ben niets dan een stem!

Sterker nog. De Jodenzending verklaart, dat zijn gaan en spreken tot het volk voortkomt niet uit zijn eigen wil of keuze, maar uit gehoorzaamheid aan een hemelsche roeping en een heilig moeten. Zoodra de Seraf van het Goddelijk altaar de kool neemt en de lippen van den geroepene daarmee aanraakt, hoort hij de stem van den driemaal Heilige: „Wien zal Ik zenden? en wie zal Ons henengaan?” ¹⁾ Of het bevel: „Ga heen in de geheele wereld, predikt het evangelie aan alle creaturen.” ²⁾ En wanneer die stem en dat bevel zijn ziel raakt en doorklinkt in alle hoeken van zijn binnenste en doortrilts alle vezelen van zijn bestaan, dan is er geen andere keuze, geen andere wil, geen andere wensch meer dan die ééne bede: „Heere, zend mij!”

„De leeuw heeft gebruld:

wie zou niet vreezen?

De Heere Heere heeft gesproken:

wie zou niet profeteeren?” ³⁾

Zoo zegt Amos, de herder-profeet van Thekoa.

¹⁾ Jes. 6 : 8. ²⁾ Mark. 16 : 15. ³⁾ Amos 3 : 8.

*„Wij kunnen niet laten te spreken,
hetgeen wij gezien en gehoord hebben.”¹⁾*

Zoo antwoordden de apostelen Petrus en Johannes op het bevel tot zwijgen van het Sanhedrin.

*„Want indien ik het Evangelie verkondige
het is mijn geen roem,
want de nood is mij opgelegd.*

En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!”²⁾
Zoo roept de apostel Saul van Tarsen.

En hoe andere profeten en apostelen worstelden en alle krachten inspannen om zich van hun zending te ontdoen, en toch ten slotte overwonnen werden door dat Goddelijke *moeten*, daarvan hebben wij vele voorbeelden in de Heilige Schriften. En deze heilige, Goddelijke *imperatief* is het wezen van den Jodenzendeling.

Het thema van den Jodenzendeling is niet voortgekomen uit veronderstellingen of hypothesen, maar uit een levende, historische persoonlijkheid. Een persoonlijkheid, die zonder eenigen twijfel de belangrijkste figuur is in de galerij der helden van den geest. In vergelijking met Hem zijn de grootste genieën van alle tijden als mieren en in zijn glans zijn de schitterendste sterren slechts donkere vlekken. Hij is de Profeet der profeten, de Priester der priesters, de Koning der koningen. Zijn persoonlijkheid

¹⁾ Hand. 4 : 20. ²⁾ 1 Cor. 9 : 16.

is het hoogste, diepste en belangrijkste onderwerp voor theologen, anthropologen, ethnologen, sociologen, psychologen, filosofen, historici, in één woord voor menschen, die naast een rijk verstand, een brandend, heilbegeerig hart hebben. Hij is voor de menschheid in het algemeen en het joodsche volk in het bijzonder de eenige, onuitputtelijke fontein van ware wijsheid en leven. Hij is en blijft het groote, centrale wonder der wereldgeschiedenis. Niet alleen is Hij het middelpunt der wereld, maar de gansche kosmos is in zijn hand als het leem in de hand des pottenbakkers. Voor tallooze menschenkinderen van alle volk en natie is Hij het eenige bevredigende antwoord op de vraag: Wie is God? Wat is de mensch? Wat is de zin en het doel van het leven? Zelfs een twijfelaar zooals de fransche denker en orientalist Ernest Renan moet van Hem getuigen en zeggen: „Deze hooge persoonlijkheid, die tot op den huidigen dag nog het lot der wereld beheerscht, mag waarlijk Goddelijk genoemd worden.”¹⁾

Alzoo is het thema van den Jodenzendeling *Jeschua Hanozri*, de Schoonste der menschenkinderen. Zijn boodschap aan het joodsche volk en aan de volkeren der wereld kan samengevat worden in één woord: „Zie, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegdraagt!” Voor hedendaagsche, joodsche lezers klinken deze woorden misschien kabbalistisch en is deze rede hard, maar geen nood! Laat u slechts in de diepte dezer woorden neerzinken, hier zijn de fonteynen des heils!

Zie, het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt!

¹⁾ Vie de Jésus.

Voorwaar, deze, oppervlakkig gezien, zoo eenvoudige boodschap, is onuitputtelijk in haar wezen. De grootste denkers hebben er zich in verdiept en haar nimmer doorgrond. Geslacht na geslacht heeft uit deze bron gedronken en haar niet uitgeput. Zij omvat alle profetieën omtrent de verlossing door den Messias in het laatste der dagen, en vormt het middelpunt der Oud-Testamentische levensbeschouwing. Wilt gij God in zijn liefde kennen: Zie het Lam Gods, dat Hij geofferd heeft tot verzoening voor de zonden der menschen! Wilt gij zien het beeld der Goddelijke deugden, waartoe Hij u oproept: Zie het Lam Gods! en leer van Hem, dat Hij is zachtmoedig en nederig van hart, onschuldig, gehoorzaam tot den dood toe, vergevende zijn vijanden. Wilt gij tot zelfbewustzijn en zelfkennis komen: Zie, het Lam Gods, dat om onze zonden en misdaden den gruwzamen dood op het kruis heeft ondergaan. Wilt gij Gods genade kennen: Zie, het Lam Gods! Onze krankheden heeft Hij op zich genomen, onze smarten heeft Hij gedragen en door zijne striemen is ons genezing geworden.

Zie toch, hoe wonderschoon en verheven het thema van den Joden-zendeling is! Hoe rijk van inhoud en hoe diep doordringend zijn boodschap! Zeg mij, zoo gij kunt: wat is er schooner, heerlijker, verhevener en heiliger in de gansche wereld?!

En toch, ook heden nog, moet men met Jesaja uitroepen: „Wie heeft onze prediking geloofd?" Zulk een Messias! Hij heeft geen gedaante of heerlijkheid. Hij was veracht, en de onwaardigste onder de menschen. Deze boodschap was en is, helaas, nog altijd te wonderbaar en als een onoplos-

baar raadsel. Op dit punt mag men van ons volk met recht zeggen, dat het verward is. Juist zooals in den apostolischen tijd is het evangelie van den gekruisigde Messias voor degenen, die zich rechtvaardig achten, een ergernis, en voor wie zichzelf voor wijs houdt, een dwaasheid. „Wij”, zoo zeiden eens onze leiders in *Jeschua's* tijd tot Pilatus, „wij hebben geen koning dan den keizer”. Bijna 2000 jaar zijn verlopen sinds dien tijd en nog kent Israel geen anderen koning dan die, welke zitten op gouden tronen en die dragen gouden kronen. Een koning, die een kruis tot zijn troon en doornen tot zijn kroon heeft, is te verheven en te wonderbaar zelfs voor Israël, het volk der beloften en der wonderen. Doch, zooals de profeten en apostelen moede noch mat werden in hun Goddelijke zending tot Israel, niettegenstaande het ongelooft van het volk, zoo zullen ook wij moede noch mat worden in onze Goddelijke zending om *Jeschua Hanozri* te verkondigen als den van God gezalfden Koning der heerlijkheid, als den Heilige Israels, als het Lam Gods, als de incarnatie van den Logos — alle vijandschap van ons volk ten spijt!

Het doel v. d. Jodenzending. Wat wil de Jodenzending?
„Wat hij wil?” — zoo hoort men van den joodschen kant — „hij wil, dat het joodsche volk zich oplost onder de heidenen, en verdwijnt als een druppel in den oceaan; dat wij, met onze jongen en onze ouden ons zullen losmaken van het Jodendom en ons aansluiten bij hem. M.a.w. dat wij afvallig worden. Dat wil hij!”

Er zijn duizenden Joden, die gelooven met volkomen geloof, dat het eenig doel van den Jodenzendeling is: de kerk in stand te houden en haar voor ondergang te bewaren. In hun oogen is de gansche Jodenzending niet meer dan een agentuur, die de betreuenswaardige taak heeft elk jaar een zeker getal Joden te leveren aan de kerk. Moeten wij de joodsche wereld nog vertellen, hoe dwaas dit is? Elk verstandig mensch gevoelt als bij instinct, dat dit niet meer is dan een booze caricatuur van het heilig en verheven doel der Jodenzending. Evenwel het feit, dat de tegenstanders gedwongen zijn hun beschuldigingen tegen haar eerst zelf te verzinnen, is een bewijs voor de heiligheid en innerlijke reinheid van haar wezen.

Het doel van den Jodenzendeling is niet, joodsche proselieten voor het Christendom of joodsche leden voor de kerk te winnen, maar dit: den Messias tot ons volk te brengen. Ja, lezer, den Messias! Den Vorst uit het huis van David! Hem, van wien de verlossing en zaligheid van gansch Israel afhangt. Hem tot zijn volk te brengen, dat is het doel van den Jodenzendeling! Voor hem toch beteekent de Messias niet slechts een heerlijke toekomstverwachting, maar ook een glorievol heden. Hij verkeert in den gelukkigen staat om behalve het traditioneele, joodsche geloofsartikel: „Hij zal komen", ook te mogen belijden door persoonlijke ervaring: „Hij is gemen! En Hij is er!"

Hij is er!

Maar waar is het volk, dat in Hem belichaamd ziet al de profetieën, gezichten, droomen, hoop en verwachting? Geslacht na geslacht heeft de keur van ons volk met tranen en klachten gesmeekt tot den Hoorder der gebeden of Hij zich ontfermen mocht en den lang verwachten Verlosser en

Redder zenden! En toen Deze kwam, vond Hij Israel als een dwaalend schaap. „Wij dwaalden allen als schapen. Wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, maar Jehova heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanloopen. Als dezelve geëischt werd, toen werd Hij verdrukt, doch Hij deed zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid.“¹⁾

En hoe is het met ons tegenwoordig geslacht? Bijna 2000 jaar klopt de Messias dag in en dag uit aan de deur van ons volkshart en roept: „Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uwen vrede dient!“ Maar och, helaas, de weg des vredes is nog gesloten voor onze oogen. Nog ligt onze volksziel begraven onder den zwaren berg van wetten en nuttelooze ceremoniën. De weg der verlossing is nog steeds versperd door doornen en distelen van ongeloof en bijgeloof, van rationalisme en scepticisme. De begrippen „Messias“ en „verlossing“ zijn nog altijd vleeschelijk en gelijkvloersch.

Neen, dat is niet de weg!

Ons volk zoekt de verlossing in allerlei kunstmatige middelen. Het bouwt *Talmud-thora's* en *Jeschiwa's*, seminariën en opvoedkundige instituten, alles om een schemering van licht in den joodschen nacht te brengen. En er is geen licht. Nooit te voren hebben wij zooveel professoren, onderwijzers, rabbijnen en andere professioneele strijders voor joodsche opvoeding gehad en — ons credit bestaat uit een geslacht zonder thora en zonder ware wetenschap. Wij verzamelen millioenen heden ten dage ter bevordering van het Jodendom, een druppel Jodendom kost schatten. En er is geen

¹⁾ Jes. 53 : 6, 7.

Jodendom. Wij hebben nog nooit te voren zooveel congressen, conferenties, commissie-vergaderingen en allerlei andere vergaderingen gehouden. En de joodsche ballingschap blijft. Zou zelfs het leven ons niet wijzer maken?

Al deze dingen op zichzelf zijn goed en wel, waarom niet? Doch de verlossing kunnen wij daarvan niet verwachten. Alles wat wij tot nu toe met al deze middelen in den loop der laatste 2000 jaar bereikt hebben: wij hebben gepleisterd met looze kalk en scheuren verستeld en de gaten gestopt en het leven gerekt, maar de ballingschap is gebleven. Hoe komt dat? Laten wij ons rekenschap daarvan geven. Misschien brengt het ons terug tot de aloude waarheid: De verlossing is alleen in den Messias te verwachten. In zijn hand rust het lot van gansch Israël. En Hem, den Messias, tot ons volk te brengen, dat is het doel van den Jodenzendeling.

Op welke wijze zoekt de Jodenzendeling den
Messias in de joodsche wereld te brengen? Door welke
middelen hoopt hij het joodsche hart met zijn tweeduizendjarige vijandschap tegenover *Jeschua Hanozri*
te overwinnen? Antwoord:

Niet door volksorganisaties. Niet door allerlei programma's. Niet door congressen. Niet door de gunst van regeeringen of regeeringsautoriteiten. Niet door philanthropie. Niet door goud of zilver of dergelijke middelen. Neen, niet door kracht of geweld, maar waardoor dan?

Ten eerste:

Door zichzelf zoo te verliezen, dat de Jodenzendeling in werkelijkheid niet meer is dan een stem. Dat verraadt inderdaad de nederlaag, de onmacht van zijn eigen ik, maar dat is ook de kracht, die in zijn zwakheid ligt en de overwinning in zijn nederlaag. Want slechts een stem zijnde, heeft hij niets te vreezen, noch leven, noch dood, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, niets en niemand. Zelfs wanneer de gansche wereld zich tegen hem verheft. Wat kan men een stem doen? Dooden? Welk zwaard kan een stem doen verstommen? In boeien slaan? Welke ketenen zijn bij machte een stem te binden? In de gevangenis werpen? Welke muren kunnen een stem versmoren? Vrij dringt zij door slot en grendel, klinkt over zee en landen door. Onsterfelijk, plant zij zich van het eene geslacht op het andere, van het ééne hart op het andere voort. Daardoor alleen is te verklaren, dat de klank der boetbazuin van den woestijnprediker Johannes den Dooper, nog niets van zijn kracht verloren heeft, hoewel zijn sterfelijk hoofd reeds bijna tweeduizend jaar geleden onder beulshanden viel. Om dezelfde reden is nog steeds het Evangelie een Goddelijke kracht in de joodsche, zoowel als niet-joodsche wereld, niettegenstaande de verdachtmaking van den Talmud en den laster van het middeleeuwsche schandschrift *Toldoth Jeshu* en de aanvallen der moderne vijanden.

Ten tweede:

Door voor ons volk te ontsluiten de bron van zijn geloof en godsdienst, het fundament zijner geschiedenis, den schoonsten zijner schatten, het

Heilige der heiligen van zijn literatuur: — den Bijbel. Wij, Joden, noemen ons zelf *Am hasefar*, het volk des books, kunnen wij dien Bijbel ook noemen het boek onzes volks? Wij bouwen in de laatste jaren de graven der profeten, maar wat doen wij met de profeten zelf, welke wij begroeven, nadat wij hen duizend dooden deden sterven?

Eens heeft een verslaggever van het amerikaansche blad „The Tribune” aan twee personen de volgende vraag gesteld: „Welk boek heeft den grootsten invloed op uw leven gehad?” De een, een Christen, zeide: „De Bijbel heeft den grootsten invloed uitgeoefend op mijn leven en denken”. De ander, een Jood, Cohen geheeten, antwoordde: „Geen boek heeft mijn leven beïnvloed.” Dat is het beeld van het volk des books!

Pijnlijk, nietwaar?

Maar wacht een oogenblik. Dit is nog lang niet de pijnlijkste wond van het lichaam onzes volks, noch de diepste breuk in onze joodsche ziel. Erger, veel erger dan deze onverantwoordelijke onverschilligheid, is de positieve antipathie, die de Bijbel ontmoet in de joodsche wereld. Er zijn zelfs scholen, die zich „joodsch” noemen, waar de Bijbel niet alleen geen toegang heeft, maar bestreden wordt als de grootste vijand van het radicalisme. In de oogen van hoofden en leiders dier scholen is de Bijbel niets meer dan een overblijfsel van den ouden, barbaarschen tijd, die voor joodsche radicalen der twintigste eeuw niets meer te zeggen heeft.

Wij zelf zijn volkomen overtuigd, dat hun antipathie tegenover den Bijbel niets met radicalisme te maken heeft. Ze is slechts een gevolg van den

geestelijk abnormalen toestand van het Jodendom in het algemeen. Waren zij werkelijk radicaal in den diepen zin van het woord, dan zouden zij tot den wortel van die Schrift doordringen en hun dwaasheid ontdekken. Om dit te bewijzen en tegelijk een verlangen te wekken naar het Boek der boeken, laten wij hier een aanhaling van een joodschen radicaal volgen.

In zijn inleiding voor de tweede uitgave van zijn boek over *Duitsche Godsdienst en Wijsbegeerte*, zegt Heinrich Heine: „Waarlijk, het was geen visie, ook geen bovenmenschenlijke openbaring, ook geen licht van den hemel, of schrikwekkende droom, of andere phenomeen, dat mij op den weg der redding gebracht heeft; het licht dat mij opging, heb ik te danken aan een boek. — Een boek? Ja, en het is een oud, klein boekje, eenvoudig als de natuur, en natuurlijk als zij. Een boek, dat geen aanspraak makende, in zijn werkzaamheid aan de zon en in zijn voedende kracht het brood gelijk. Een boek, dat ons zoo hartelijk en zegenend aanziet als de lieve oude, die dagelijks daarin met bevende lippen leest. En dat boek heet ook kort en bondig „het boek“, de Bijbel. Met recht noemen de menschen het ook de Heilige Schriften. Wie zijn God verloren heeft, die kan Hem in dit boek terugvinden en die Hem nimmer kende, dien waait hier de adem Gods tegemoet“.

Dat zijn ernstige woorden van een joodschen radicaal. Maar radicaal of niet radicaal! Een iegelijk, die zich de moeite geeft in de diepte van dezen Bijbel door te dringen, moet tot zijn verbazing ontdekken, dat hij hier te doen heeft niet met een overblijfsel uit den ouden, barbaarschen tijd, maar met den boom des levens, wiens vruchten verzadigen allen, die hongeren

naar gerechtigheid. En in wiens schaduw millioenen vermoeiden en belasten van alle volken en natiën rust en vrede vinden.

Ergens in een evangelische kerk ligt op den preekstoel een half verteerde, half verbrande Bijbel als eerwaardig aandenken aan de bittere vervolgingen tijdens de reformatie. Hij dateert van de 16e eeuw, was vijfmaal in het vuur, twintig maal begraven, en telkens weer tevoorschijn gekomen. Dit boek is het symbool van den Bijbel in het algemeen. Hij is de martelaar onder de boeken. Geen boek, in welken tijd ook, is zooveel misbruikt, gelasterd, gehaat, vervolgd, bespot en vervloekt als dit. Is hij daardoor ondergegaan? Duizenden boeken sterven jaarlijks van niemand belaagd, door innerlijke zwakheid. De Bijbel heeft te kampen gehad met vuur en banbliksem, met wetenschappelijke veroordeeling, bekrompen vooroordeel en kleinzielige onverschilligheid. En zie, hij heeft dit alles glorievol overleefd! Zelfs het gevaar van den steeds stijgenden boekenvloed heeft hij het hoofd geboden. Hoeveel boeken, die nieuwe tijden inluiden, heeft de mensche-lijke geest voortgebracht sinds het ontstaan van den Bijbel, maar hij voerde en voert nog immer den boventoon. „Is mijn woord niet alzoo, als het vuur? spreekt Jehovah, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?" ¹⁾ Ja, duizendmaal ja! En dat woord zal ook vroeger of later het joodsche hart met zijn tweeduizendjarige vijandschap tegenover *Jeschua Hanozri* overwinnen!

Ten derde.

Het laatste, doch niet het minste middel, waardoor de Jodenzendeling

¹⁾ Jer. 23 : 29.

hoopt eenmaal het joodsche hart te treffen, is het nieuwe gebod, dat hij van zijn Heere en Meester ontvangen heeft: „Hebt uwe vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel dengenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen; opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, die in de hemelen is; want Hij doet zijne zon opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen” ¹⁾ Deze is een gansch andere liefde dan, wat de wereld liefde noemt. De wereld buiten Christus weet niet, wat ware liefde is. Wat zij gewoon is liefde te noemen, is in den grond niets meer dan zelfzucht. Wie alleen liefheeft degenen, die hem liefhebben, die bemint zichzelf in den naasten. Dat is niet de liefde, waarmee de Jodenzendeling hoopt het joodsche hart te treffen. Zijn liefde is de liefde van *Jeschua Hanozri*, die alle grenzen overschrijdt en alle menschenkinderen omvat, zelfs de vijanden. Zijn liefde is een vonk dier liefde, die zijne zon doet opgaan over boozen en goeden en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

De Jodenzendeling weet heel goed, dat de meesten van zijn volk, die zich vijandig tegenover hem betoonen, in den grond geen vijanden zijn. Heel veel van de schijnbare vijandschap is niet meer dan onkunde en krankheid. Kan de verpleger een kranke, die in ijlanden toestand verkeert, berispen, omdat deze het geneesmiddel van zich stoot en hem in razende woede te lijf wil? Neen, integendeel: hoe grooter diens woede, hoe zorgvuldiger de laatste zich diens lot zal aantrekken en met des te grooter ontferming ter zijde staan. Dit is de verhouding van den Jodenzendeling tegenover zijne joodsche tegenstanders. Hij denkt bij zichzelf: Mijn volk

¹⁾ Matth. 5 : 44, 45.

is krank, zijn leidслиeden zijn verblind en verleiden de massa, zij razen in ijelenden koortsgloed. Zij hebben den springader der liefde verlaten en den weg des vredes kennen zij niet. Dit feit baart hem droefheid, maar hij kent de vertroosting. Hij weet, dat zijn volk niet altoos in dezen toestand zal blijven. Straks wordt het anders. God zal hem de genezing doen rijzen. Als het einde gekomen is van „de *vele dagen*, waarin de kinderen Israels zullen blijven zitten zonder koning en zonder vorst, en zonder offer en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim. Dan zullen de kinderen Israels zich bekeeren, en zoeken den Heere, hunnen God, en David, hunnen Koning." ¹⁾ Jehovah zal den Geest der genade en der gebeden over hen uitstorten. Dan zullen zij Hem aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een eenigen zoon. En in dien tijd zullen zij ook zijn gezanten erkennen en uitroepen: „Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschap, die den vrede doet hooren; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet hooren; desgenen, die tot Zion zegt: Uw God is Koning" ²⁾).

De Motieven v. d. Jodenzen deling. In de Nederlandsche, joodsche bladen wordt de Jodenzen deling voorgesteld als een gevaar voor het Jodendom en beschuldigd, dat zij niet met open vizier strijdt, dat zij speculeert op slechte sociale, intellectuele en moreele verhoudingen, speciaal bij armere joden;

¹⁾ Hosea 3:4 en 5. ²⁾ Jes. 52:7.

„dat de zending niet alleen de joodsche saamhoorigheid en de liefde voor ons volk wil vernietigen, maar dat zij den Jood het heiligste en dierbaarste, dat hij door alle eeuwen heen, trots vervolging, smaad en verachting, als onvervreemdbaar bezit heeft megedragen, n.l. zijn religie, wil ontnemen;

dat de zending den Jood beschouwt als een minderwaardige, die alleen meerderwaardig kan worden door het Jodendom af te zweren en het Christendom te omhelzen;

dat de zending het vertrouwen in de glorierijke toekomst van het joodsche volk verwoest en op langzame wijze de joodsche kinderziel vermoordt."

Bij het lezen van het bovenstaande, denken wij aan de dagen van Jesaja en zien we hoe ons volk nog juist zoo als in den ouden dag, ook hier in Nederland zegt: „Schouwt ons niet wat recht is, spreekt tot ons zachte dingen; schouwt ons bedriegerijen".¹⁾ Zij willen zich nog wel allerlei blinkende idealen voorgehouden zien om hun arm leven te verrijken, maar wacht u, dat gij die idealen niet afhankelijk stelt van den Man van Smarten, want dan vindt gij geen genade in hunne oogen. Gij moogt wel droomen van evolutie en ontwikkeling der menschheid. Dat is niet alleen geoorloofd, maar wordt zelfs toegejuicht, als gij die droomen maar niet ontleent aan de Heilige Schrift of ze in verband brengt met Golgotha. Dan openbaart zich de vijandschap.

Als antwoord op dit alles willen wij niet polemisch te werk gaan. Daarvan hebben wij in de laatste tweeduizend jaren genoeg gehad. Wij willen

¹⁾ Jes. 30 : 10.

kort en bondig aan ons volk, en aan onze joodsche broeders en zusters in Nederland in 't bijzonder, verklaren waarom wij tot ons volk gaan.

Wat zijn de zuivere gronden voor ons optreden? Wat drijft ons daartoe? Het antwoord laat zich samenvatten in de volgende drie punten:

- 1e. Gehoorzaamheid aan Israels Messias en Goël.
 - 2e. Dankbaarheid aan zijn volk.
 - 3e. Medelijden met zijn broeders en zusters naar het vleesch.
1. Gehoorzaamheid aan onzen Messias en Goël.

Onze zendingsactie is niet uit liefhebberij of uit dweepzucht geboren, maar uit gehoorzaamheid aan het zendingsbevel van onzen Koning, „Gaaf heen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen”¹⁾ en „Gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jerusalem, als in Judea en Samaria, en tot de einden der aarde.”²⁾ Niet in dien zin, dat onze zendingsactie zou afhangen van een paar bijbelteksten. Zij is veel meer een natuurlijk gevolg van het wezen des geloofs. Ook zonder uitdrukkelijk bevel zou de bezitter van dat geloof gedrongen worden tot zendingsactie. 't Is eenvoudig zijn *categorische imperatief*, zooals Kant het noemt.

Wij weten wel, dat ons werk verbonden is met velerlei moeilijkheden. Wij weten, dat slavernij uit een volk uit te roeien veel moeilijker is dan

¹⁾ Marcus 16: 15. ²⁾ Hand. 1: 8.

een volk te bevrijden uit de slavernij. Wij weten, dat onze weg de smalle weg is der profeten en apostelen. Wij weten en gevoelen dat alles heel goed. Maar deze moeilijkheden zijn de toets van onze gehoorzaamheid aan onzen Koning, aan wien wij gewillig ons ik geofferd hebben. De ware Jodenzendeling zegt: „Ik leef, doch niet meer ik, de Messias leeft in mij." ¹⁾

2. Dankbaarheid aan zijn volk.

De Jodenzendeling erkent met vreugde, dat zijn zaligheid tot hem kwam door middel van ons volk. Binnen den cirkelomtrek onzer natie heeft zich trapsgewijze zijn verschijning ontwikkeld, gelijk bij het visioen van Ezechiël (het Markavah-visioen) de verschillende verschijningen voortkwamen uit het midden des vuurs. Eigenlijk is onze gansche geschiedenis niets anders dan een langzame loswikkeling van het wezen van *Jeschua Hamousjiach*, totdat Hij in de volheid der tijden verscheen. Wil ons volk Hem als Koning der Joden met geweld ontronen en willen onze joodsche leiders hun houding tegenover Hem blijven handhaven, dan moet onze gansche joodsche geschiedenis voor ons, Joden, blijven: een treurspel zonder eind en zonder doel. Waar, om een voorbeeld te noemen, vindt de vóór-Christelijke ontwikkelingsgang van de joodsche geschiedenis zijn slot? In de zee van den Talmud misschien? Zoo ja, dan is dit niets minder dan een doodvonnis. Want dat zou beteekenen, dat de joodsche geschiedenis gelijk zou zijn aan de Jordaan, die in de Doode Zee valt om daarin, met al wat zij medevoerde, onder te gaan. Doch neen, Gode zij dank, het einddoel der joodsche geschiedenis is niet de doode, en doodende *Jam Hatalmud*, de zee des

¹⁾ Gal. 2 : 20.

Talmuds, maar de levende en levendmakende *Jeschua Hamousjiach*. Ja, „de zaligheid is uit de Joden" en wij, Joden-zendelingen, kunnen niet anders dan uit dankbaarheid onzen rijkdom tot den rijkdom van ons gansche volk maken. Daarom gaan wij tot ons volk en noodigen allen, die willen, om te komen en zich met ons te verblijden.

3. Medelijden met onze broeders en zusters.

De barmhartigheid van *Jeschua Hamousjiach*, die bijna 2000 jaar geleden in den tempel weenende uitriep: „Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en steenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb Ik uwe kinderen willen bijeenvergaderen gelijkerwijs eene hen hare kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen; en gijlieden hebt niet gewild". ¹⁾ Deze barmhartigheid is nog de drijfkracht van de harten der discipelen. Vreese-lijk is de materieele verwoesting van ons volk in alle landen. Door allerlei oorzaak is het joodsche leven in de laatste tientallen van jaren geschud tot op zijn grondvesten. De joodsche massa is arm en ellendig en de nacht schijnt hoe langer hoe donkerder te worden. Toch is de materieele verwoesting niet zoo verschrikkelijk als de geestelijke, de leegheid der joodsche ziel in duizenden onzer joodsche broeders en zusters. Indien het waar is, wat verstandige menschen zeggen, dat gebrek en nood de zuivere waardij van den mensch naar voren brengen, dan moeten wij openlijk belijden, dat het tegenwoordige, joodsche geslacht zich openbaart in zijn gemis aan weerstandsvermogen. Vanwaar men ook den joodschen hemel bezielt, overal aanschouwt men donkere, zich opstapelende wolken van verwoesting. Een

¹⁾ Matth. 23 : 37.

groot deel der intelligentie is sceptisch, reageert niet meer op het leven en staat onverschillig tegenover de belangrijkste levensvragen. De joodsche schrijvers en redenaars zijn cynisch ten opzichte van alles, wat boven hun verstand gaat. De joodsche massa zinkt hoe langer hoe dieper in het moeras van ongelooft, bijgeloof en wanhoop. De joodsche jeugd groeit op noch ter eere Gods, noch tot eer der menschheid. Het gevaar is zeer groot, dat het materieele het geestelijke gansch en al overheerschen zal. Onder zulke omstandigheden ligt zonder twijfel een heilige plicht op elken Jood en niet-Jood, in wiens hart de liefde en de barmhartigheid van Jezus Christus brandt, om diens stem te zijn en diens Woord uit te dragen tot redding van zielen, tot heil van zijn volk en tot eere van Jehovah, Israels Verbonds God!



